

'Suriye'deki mücadeelenin asıl nedeni jeopolitik konum'

Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger, Suriye'deki gerginliğin pek çok nedeni olduğunu belirterek "Bu olayların temelinde son yıllarda şiddetlenen küresel ve bölgesel çaplı jeopolitik mücadele yer alıyor" dedi

Suriye ekseninde Orta Doğu'da yaşanan gergin ortamı ve bu ortamın petrol fiyatlarında ortaya çıkardığı dalgalanmaları değerlendiren **Kadir Has Üniversitesi** Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger, şöyle konuştu:

"Yaşanan olayların birçok sebebi var. Temel neden uzun süredir devam eden ama son yıllarda iyice şiddetlenen jeopolitik mücadele. Petrol fiyatları da bu durumun neticesi veya başlangıcı değil bir aracı durumunda. Bölgede sürdürülen mücadele coğrafyaya ve enerji kaynaklarına hakim olma çabası. O mücadele içinde de Suriye önemli bir alan bir sahne oldu ve burada mücadele değişik şekilde devam ediyor. Rusya, İran ve Çin Suriye'de bir tarafı desteklerken, Türkiye ve Suudi Arabistan başka bir tarafı destekliyor. Amerika ise bazen bir grubun bazen diğer grubun yanında yer alır gibi görünüyor. Yani diğerlerinden daha farklı, bir bölge dışı güç olarak daha küresel çapta olaya bakan ve uzun vadeli bir strateji izliyor. Koşulların çok hızlı değişmesine paralel olarak, bölgedeki ittifaklar da çok sık değişiyor."

'ÜLKELERİN ÇIKARLARI BİRBİRİNDEN FARKLI'

Petrol fiyatlarının iniş çıkışlarına bakıldığında sonuç olarak bu durumun bir arz talep dengesinin neticesi olduğunu söyleyen Ediger, şunları söyledi:

"Genel olarak talepte azalma, arzda ise ciddi bir büyüme var. İşte bu arz talep dengesinin yüzün-

den fiyatlarda oynama oluyor. Fakat altını tekrar çizmekte yarar var, bunlar bir araçtır bir maniveldir, asıl buradaki, sahne gerisindeki mücadele ülkelerin jeopolitik anlamdaki mücadeledir."

Her ülkenin çıkarlarının birbirinden farklı olduğunu ifade eden Ediger, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Rusya ve İran şimdilik birlikte davranıyor. Bunun Rusya açısından nedeni, Rusya'nın bölgede askeri ve ekonomik bir üs sahibi olmak istemesi ve yıllardır istediği Akdeniz'e erişme imkanı-

nı ancak Suriye sayesinde elde edebilecek olması. Onun için Suriye tarihi bir fırsat ve çok önemli. İran açısından biliyorsunuz Orta Doğu'da Müslüman Arap ülkeleri dışında iki önemli Müslüman ülke var bunlardan bir tanesi Türkiye Sünni ağırlıklı, diğeri de İran Şii ağırlıklı. Dolayısıyla bir Sünni-Şii kutuplaşması nedeniyle yalnız kalan İran'ın da Rusya'yla birlikte müttefik gibi davranması son derece doğaldır. Ayrıca, İran özellikle yaptırımların kalkmasıyla tekrar büyük bir hidrokarbon ihracatçısı olarak sahnedeki eski yerini daha güçlenerek almak istiyor. Bu açıdan bakıldığında, İran, Suudi Arabistan'ın en büyük rakibi olarak ortaya çıkıyor. Bütün bu gelişmeler karşısında Suudi Arabistan'ın ve Türkiye'nin de Sünni eksenini içerisinde birlikte davrandığını görüyoruz."

'MÜCADELE OLASI BİR 3. DÜNYA SAVAŞININ PROTOTİPİ'

Sadece petrol fiyatlarının yükselmesi için Rusya ve İran'ın Suriye'de krizi tırmandırmasının çok da anlamlı olmadığını dile getiren Ediger, şunları söyledi:

"Ancak Suriye önemli araçlardan biri ve petrol fiyatlarındaki dalgalanma da bunun bir yansıması. Çok basit ve yaygın bir ifadeyle anlatmak gerekirse Suriye alanında devam eden mücadele yeni yöntem ve tekniklerin devreye gireceği 3. Dünya Savaşının bir prototipi diyebiliriz. Petrol fiyatlarındaki değişimler de bu küresel ve bölgesel çaplı rekabetin bir yan ürünü, bir aracı olarak ortaya çıkmakta."